

Van: Dijk, J.J. van (Jan)
Verzonden: woensdag 9 mei 2012 10:40
Aan: [redacted]
Onderwerp: Advies STECF inzake Puls
Bijlagen: Uittreksel STECF rapp april2012 puls.doc

Dames en heren,

Bijgevoegd een uittreksel over de pulsvisserij uit het rapport van de plenaire meeting van STECF in april 2012.
 Het volledige rapport (105 p) kun je vinden op de website van STECF.

Belangrijkste aanbevelingen van STECF:
 controle en handhaving goed regelen voor uitbreiding plaatsvindt;
 assesment / onderzoek bij uitbreiding naar andere visgebieden;
 assesment / onderzoek bij toepassing in andere vistechnieken.

En nu aan de slag om in Brussel de trein weer in gang te zetten.

met vriendelijk groet,

[redacted]
 Coördinerend beleidsmedewerker Maritieme zaken

Ministerie van Economische zaken, Landbouw & Innovatie
 Cluster Duurzame visserij
 tel. 070- [redacted]
 mobiel 06 [redacted]

Mijn e-mailadres is gewijzigd: [redacted]@mineleni.nl

(let op het ontbreken van de punt tusser [redacted])

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@wur.nl>
Verzonden: vrijdag 9 augustus 2013 12:33
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Nader informatie/toelichting gevraagd omtrent de kennisvraag
Onderzoeksagenda pulskor
Bijlagen: Helpdeskvraag 2013 xxx Onderzoeksagenda pulskor 20130809.docx

Hallo [REDACTED]

[REDACTED]

Groet, [REDACTED]

-----Original Message-----

From: [REDACTED]@minez.nl]

Sent: vrijdag 9 augustus 2013 11:37

To: [REDACTED]

Cc: [REDACTED]

Subject: Nader informatie/toelichting gevraagd omtrent de kennisvraag Onderzoeksagenda pulskor
Importance: High

Hoi [REDACTED]

[REDACTED] en ik hebben naar de kennisvraag van [REDACTED] en het werkplan van [REDACTED] gekeken en dat heeft bij ons geleid tot enkele vragen waar we graag jullie reactie/toelichting op willen hebben.

[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]@wur.nl]

Verzonden: vrijdag 9 augustus 2013 9:05

Aan: Helpdesk AgroketensEnVisserij; [REDACTED]

[REDACTED]

Onderwerp: FW: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Beste [REDACTED]

Hierbij stuur ik een werkplan voor de helpdeskvraag van [REDACTED] over het opstellen van een onderzoeksagenda pulskor. De inhoud van het werkplan is reeds afgestemd met [REDACTED]

Vriendelijke groet,

-----Original Message-----

From: [REDACTED]@minez.nl]
Sent: donderdag 1 augustus 2013 10:38
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: FW: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Hallo [REDACTED]

Zie hieronder het afschrift van de helpdeskvraag die ik gesteld heb. Dit ook even CC aan [REDACTED]

Groeter [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: helpdesk.bas@wur.nl [mailto:helpdesk.bas@wur.nl]
Verzonden: donderdag 1 augustus 2013 10:33
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Geachte heer/mevrouw [REDACTED]

Hartelijk dank voor het indienen van uw vraag.

Wij zullen uw vraag zo snel mogelijk in behandeling nemen.

Helpdesk.bas@wur.nl

Uw gegevens

:

Beleidsthema: Verduurzaming visserij (BO-Agro) Uw kennisvraag. Welke kennis heeft u nodig?: Het opstellen van een onderzoeksagenda voor de pulsvisserij. Hiervoor moet een overzicht gemaakt worden van de opgedane kennis (nationaal en internationaal) op dit onderwerp, waarbij duidelijk wordt gemaakt wat al bekend is en waar de kennislacunes zitten. Hierbij graag speciale aandacht voor:

- ecologische impact (vangstsamenstelling, discardsniveaus, effecten op elasmobranchen, effecten op benthos, etc.) in vergelijking met traditionele boomkor.

- outputbeheersing (technische specificaties, certificering, controle).

Daarnaast zal een stakeholderanalyse moeten worden gemaakt. Door de lacunes af te zetten tegen de behoeftes van de stakeholders kan een prioritering worden aangebracht in de onderzoeksagenda.

Aanleiding of (beleids)context van uw vraag. Waarvoor heeft u het antwoord nodig?: Aanleiding is de noodzaak om tot meer draagvlak bij andere lidstaten te komen voor de pulsvisserij. Deze techniek is voor de toekomst van de Nederlandse zeevisserij van groot belang, maar kan bij andere lidstaten op weinig steun rekenen. Met het oog op het uitbreiden van de ontheffing van het pulstuig op korte termijn, en de volledige toelating op langere termijn is het belangrijk om een duidelijk overzicht te hebben waar we staan, wat er nog uitgezocht moet worden en waar de belangrijkste weerstand en kennisbehoefte van de andere lidstaten zit.

Welk product wenst u?: Een specifiek kennisproduct Welk kennisproduct wenst u?: advies ander kennisproduct:

:

Aanhef: dhr

Voorletters: [REDACTED]

Naam: [REDACTED]

EZ organisatie onderdeel: DAD

E-mail: [REDACTED]@minez.nl

Telefoon: 06 [REDACTED]

Kunt u een inschatting maken van de omvang van uw vraag?: Ik vraag Wageningen UR een inschatting te maken Aantal dagen waarop u een beroep doet:

bij welk aantal personen:

Heeft u een voorkeur voor een onderzoeker en/of onderzoeksinstituut van Wageningen UR?:

Waarvoor of hoe wilt u het product gebruiken?: beleidsbeïnvloeding Ligt het onderwerp en de kennisvraag specifiek binnen één domein?: ja, namelijk: Agro

:

Start (dd-mm-jjjj): 01-08-2013

Eind (dd-mm-jjjj): 01-09-2013

Ingevuld op: Fri Jul 19 2013 13:47:41 GMT+0200 (CEST)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Onderzoeksagenda pulskor

Startdatum: 15-8-2013

Einddatum: 30-9-2013

1.1 Projectleiders

Projectleider

Naam: [redacted]

e-mail: [redacted]@wur.nl

telefoon: 03 [redacted]

Instituut: IMARES

Vervangend projectleider

Naam: [redacted]

e-mail: [redacted]@wur.nl

telefoon: 03 [redacted]

Instituut: IMARES

1.2 Opdrachtgever en alle teamleden

Naam	Ministerie	Rol	Startdatum	Einddatum
[redacted]	EZ	Opdrachtgever DAD Cluster duurzame visserijketens	15-8-2013	30-9-2013
	EZ	DAD Cluster duurzame visserijketens	15-8-2013	30-9-2013
	EZ	cluster KMA	15-8-2013	30-9-2013

1.3 Budget

Financieringsstroom	Jaar	Beoogd budget
Kennis voor Beleid	2013	[redacted] Euro incl. BTW

1.4 team

Naam	Instituut	Rol	Startdatum	Einddatum
[redacted]	IMARES	Projectleider	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Vervangend PL, stakeholder analyse	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Senior onderzoeker	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Visserijtechniek	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Visserijtechniek	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Puls monitoring	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Bedrijfssurvey, kenniskringen	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Garnalen en puls	15-8-2013	30-9-2013

	IMARES	Stakeholder analyse	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Visserij modellering	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Stock assessment demersaal	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Impact bodem	15-8-2013	30-9-2013

1.5 Probleemstelling

Er is al veel onderzoek gedaan naar de effecten van het pulsvistuig op doelsoorten, bijvangst van vis en bijvangst van benthos. Ook heeft Nederland al veel energie gestoken in het verwerven en uitbreiden van het aantal mogelijke licenties voor pulsvisserij. Maar het draagvlak voor pulsvisserij bij andere Europese lidstaten is nog steeds niet erg groot.

Het ministerie van EZ heeft aangegeven meer draagvlak te willen verwerven bij andere lidstaten voor de pulsvisserij. Deze techniek is voor de toekomst van de Nederlandse zeevisserij van groot belang. Met het oog op het uitbreiden van de ontheffing van het pulstuig op korte termijn, en de volledige toelating op langere termijn is het belangrijk om een duidelijk overzicht te hebben waar we staan, wat er nog uitgezocht moet worden en waar de belangrijkste weerstand en kennisbehoefte van de andere lidstaten zit.

1.6 Doelgroep en kennisbehoefte

Doelgroep: Ministerie EZ, DAD, cluster Duurzame Visserijketens

Kennisbehoefte:

Gevraagd wordt een overzicht samen te stellen van al het onderzoek naar de pulskor en de belangrijkste conclusies samen te vatten en een aanzet te geven tot een onderzoeksagenda op hoofdlijnen die kan worden gepresenteerd op de volgende vergadering van de stuurgroep pulsvisserij (medio september 2013). Hiervoor moet een overzicht gemaakt worden van de opgedane kennis (nationaal en internationaal) op dit onderwerp, waarbij duidelijk wordt gemaakt wat al bekend is en waar de kennislacunes zitten. In de onderzoeksagenda zou aandacht besteed moeten worden aan:

- ecologische impact (vangstsamenstelling, discardsniveaus, effecten op elasmobranchen, effecten op benthos, etc.), waar mogelijk in vergelijking met traditionele boomkor.
- outputbeheersing (technische specificaties, certificering, controle).
- Stakeholderanalyse en besluitvorming (waar zit de weerstand en waardoor wordt dat verklaard)

Voorafgaand aan het opstellen van de onderzoeksagenda zal een ultra-korte stakeholder verkenning moeten worden uitgevoerd zodat de onderzoekslacunes kunnen worden afgewogen tegen de

behoeftes van de stakeholders. Daardoor kan een prioritering worden aangebracht in de onderzoeksagenda.

1.7 Doelstelling project

1. Overzicht samenstellen van resultaten pulskor onderzoek
2. Uitvoeren ultra-korte stakeholder verkenning
3. Opstellen aanzet voor onderzoeksagenda.

1.8 Relevantie project voor EZ

Het ministerie heeft al veel energie gestoken in het verwerven en uitbreiden van het aantal mogelijke licenties voor pulsvisserij. Maar het draagvlak voor pulsvisserij bij andere Europese lidstaten is nog steeds niet erg groot. Het ministerie wil meer draagvlak andere lidstaten voor de pulsvisserij en kent daarbij een belangrijke rol toe aan het onderzoek.

1.9 Aanpak en tijdsplan

Aanpak

1. Voorbereiding

Samenvatten van beschikbare pulskor onderzoeken op de terreinen Ecologische impact (8 uur), output beheersing (8 uur en 4 uur) en governance/besluitvorming (8 uur).

2. Ultra-korte stakeholder verkenning

Korte telefonische interviews/gesprekken met een aantal betrokken stakeholders (maatschappelijke organisaties, wetenschap, politiek, visserij) op basis van een beperkt aantal vragen over de pulskor (ecologische effecten, output beheersing, governance/besluitvorming, wat is er nodig?). Inzet: 12 uur, 12 uur.

3. Interne workshop

Interne IMARES en LEI workshop van een dagdeel (4 uur) met presentaties over belangrijkste onderzoeksresultaten rond de pulskor tot nu toe, resultaten van de stakeholder verkenning en identificatie van kennislacunes. Benodigde tijd: 48 uur IMARES en 8 uur LEI. Deelnemende onderzoekers en expertise:

Projectleider
Vervangend PL, stakeholder analyse
Senior onderzoeker
Visserijtechniek
Visserijtechniek
Puls monitoring
Bedrijfssurvey, kenniskringen
Garnalen en puls

Stakeholder analyse
Visserij modellering
Stock assessment demersaal
Impact bodem
LEI, kenniskring pulskor
LEI, governance

4. Onderzoeksagenda

Op basis van de interne workshop zal een aanzet worden geschreven voor een onderzoeksagenda door drie personen uit de volgende groep:

Dit zal plaatsvinden in de middag na de interne workshop. Benodigde tijd: 12 uur.

5. Disseminatie

Het voorstel voor de onderzoeksagenda zal worden gepresenteerd en besproken worden in de stuurgroep puls.

Tevens zullen de resultaten op een door het ministerie van EZ te organiseren pulsdag worden gepresenteerd aan betrokkenen (vissers, EU-betrokkenen, Belgische en andere internationale onderzoekers). Benodigde tijd: 8 uur.

1.10 Resultaten

1. Samenvatting onderzoeksresultaten pulskor.
2. Kort verslag van ultra-korte stakeholder verkenning
3. Aanzet tot onderzoeksagenda

1.11 Toelichting budget

Partner	Taak	Salaris	Reiskosten	Overige	Grand Total
IMARES	1. Voorbereiding				
	2. Workshop				
	3. Ultra-korte stakeholder verkenning				
	4. Opstellen onderzoeksagenda				
	5. Disseminatie				
IMARES Total					
LEI	2. Workshop				
LEI Total					
Grand Total					
BTW 21%					
Inclusief BTW					

Personele kosten:

Partner	Taak	10-11		12		13-14		Total	Total
		Uren	Kosten	Uren	Kosten	Uren	Kosten	Uren	Kosten
IMARES	1. Voorbereiding	4		8		16		28	
	2. Workshop	24		12		12		48	
	3. Ultra-korte stakeholder verkenning	12				12		24	
	4. Opstellen onderzoeksagenda	4		4		4		12	
	5. Disseminatie					8		8	
IMARES Total		44		24		52		120	
LEI	2. Workshop	4		4				8	
LEI Total		4		4				8	
Totaal (ex. BTW)		48		28		52		128	

1.12 Toelichting producten

Er zal een korte notitie worden opgeleverd met daarin een samenvatting van de resultaten van de workshop en stakeholder verkenning en een voorstel voor de onderzoeksagenda. Deze zal gepresenteerd en besproken worden in de stuurgroep puls.

Tevens zullen de resultaten op een door het ministerie van EZ te organiseren pulsdag worden gepresenteerd aan betrokkenen (vissers, EU-betrokkenen, Belgische en andere internationale onderzoekers).

1.13 Betrokkenheid/belang derden

Verschillende partijen worden geïnterviewd voor de ultra-korte stakeholderverkenning.

1.14 Communicatie en doorwerking van de resultaten aan de doelgroep

De resultaten worden besproken in de stuurgroep pulsvergadering van 24 september en op een nog te organiseren pulsdag.

Van: [redacted]@wur.nl>
Verzonden: vrijdag 9 augustus 2013 08:17
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Dank voor de reactie [redacted]

Ik zal zorgen dat de resultaten worden gepresenteerd op de te organiseren pulsdag. Wat betreft animaties of filmpjes, wellicht dat we daar studenten voor kunnen werven bij een van de grafische opleidingen.

Groet, [redacted]

-----Original Message-----

From: [redacted]@minez.nl]
Sent: donderdag 8 augustus 2013 17:40
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Hallo [redacted]

Prima zo wat mij betreft. Ik zou graag zien dat de resultaten op een te organiseren pulsdag worden gepresenteerd, waarbij betrokken (visser, EU-betrokkenen, Belgische en andere internationale onderzoekers) worden uitgenodigd en de stand van zaken op een heldere manier worden gepresenteerd en alwaar de onderzoeksagenda verder kan worden aangevuld en geconcretiseerd. Tijdens de laatste stuurgroep is ook gesproken over animaties/filmpjes. Ik verwacht niet dat die expertise bij jullie aanwezig is, maar inbreng bij de totstandkoming daarbij is wel gewenst.

Groeten [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted]@wur.nl]
Verzonden: woensdag 7 augustus 2013 10:48
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Hallo [redacted] voordat ik hem officieel instuur: is deze aanbieding ongeveer wat je ingedachten had voor de helpdeskvraag?

Vriendelijke groet,

-----Original Message-----

From: [redacted]@minez.nl]
Sent: donderdag 1 augustus 2013 10:38
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: FW: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Hallo [redacted]

Zie hieronder het afschrift van de helpdeskvraag die ik gesteld heb. Dit ook even CC aan [redacted]

Groeten [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: helpdesk.bas@wur.nl [mailto:helpdesk.bas@wur.nl]
Verzonden: donderdag 1 augustus 2013 10:33
Aan: [redacted]

Onderwerp: Ingevuld aanvraagformulier kennisvragen door EZ

Geachte heer/mevrouw [REDACTED]

Hartelijk dank voor het indienen van uw vraag.

Wij zullen uw vraag zo snel mogelijk in behandeling nemen.

Helpdesk.bas@wur.nl

Uw gegevens

:
Beleidsthema: Verduurzaming visserij (BO-Agro) Uw kennisvraag. Welke kennis heeft u nodig?: Het opstellen van een onderzoeksagenda voor de pulvisserij. Hiervoor moet een overzicht gemaakt worden van de opgedane kennis (nationaal en internationaal) op dit onderwerp, waarbij duidelijk wordt gemaakt wat al bekend is en waar de kennislacunes zitten. Hierbij graag speciale aandacht voor:

- ecologische impact (vangstsamenstelling, discardsniveaus, effecten op elasmobranchen, effecten op benthos, etc.) in vergelijking met traditionele boomkor.

- outputbeheersing (technische specificaties, certificering, controle).

Daarnaast zal een stakeholderanalyse moeten worden gemaakt. Door de lacunes af te zetten tegen de behoeftes van de stakeholders kan een prioritering worden aangebracht in de onderzoeksagenda.

Aanleiding of (beleids)context van uw vraag. Waarvoor heeft u het antwoord nodig?: Aanleiding is de noodzaak om tot meer draagvlak bij andere lidstaten te komen voor de pulvisserij. Deze techniek is voor de toekomst van de Nederlandse zeevisserij van groot belang, maar kan bij andere lidstaten op weinig steun rekenen. Met het oog op het uitbreiden van de ontheffing van het pulstuig op korte termijn, en de volledige toelating op langere termijn is het belangrijk om een duidelijk overzicht te hebben waar we staan, wat er nog uitgezocht moet worden en waar de belangrijkste weerstand en kennisbehoefte van de andere lidstaten zit.

Welk product wenst u?: Een specifiek kennisproduct Welk kennisproduct wenst u?: advies ander kennisproduct:

:
Aanhef: dhr

Voorletters: [REDACTED]

Naam: [REDACTED]

EZ organisatie onderdeel: DAD

E-mail: [REDACTED]@minez.nl

Telefoon: 06 [REDACTED]

Kunt u een inschatting maken van de omvang van uw vraag?: Ik vraag Wageningen UR een inschatting te maken

Aantal dagen waarop u een beroep doet:

bij welk aantal personen:

Heeft u een voorkeur voor een onderzoeker en/of onderzoeksinstituut van Wageningen UR? [REDACTED]

[REDACTED] Waarvoor of hoe wilt u het product gebruiken?: beleidsbeïnvloeding Ligt het onderwerp en de kennisvraag specifiek binnen één domein?: ja, namelijk: Agro

:
Start (dd-mm-jjjj): 01-08-2013

Eind (dd-mm-jjjj): 01-09-2013

Ingevuld op: Fri Jul 19 2013 13:47:41 GMT+0200 (CEST)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@ilvo.vlaanderen.be>
Verzonden: dinsdag 13 augustus 2013 12:35
Aan: [REDACTED]@visned.nl
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Experimenten met kabeljauw, najaar 2013
Bijlagen: Proeven kabeljauwAustvoll(2)_Imares en ILVO.docx

Beste [REDACTED]

Als bijlage vinden jullie een kostenberekening met beknopte achtergrondinformatie ivm het kabeljauw experimenten dat we graag samen met Imares zouden uitvoeren. De kost voor beide instituten is als volgt:

- Imares: [REDACTED]
- ILVO: [REDACTED] € waarbij ILVO zelf [REDACTED] draagt.

We hopen dat er voor beide partners een financiering kan gevonden worden. We willen jullie alvast hartelijk danken voor jullie bereidwillige medewerking. Ik denk, zoals we onlangs bespraken, dat dit experiment, ondanks het feit dat het vrij kleinschalig is, een onmisbare schakel is in de proeven ivm de effecten van de pulsvisserij. Ik wil alvast ook Imares danken voor hun medewerking.

Ik sta natuurlijk ter beschikking voor discussie en verdere verduidelijking.

Beste groeten,

[REDACTED]

Effecten van pulsvissen op kabeljauw

Project najaar 2013, Austevoll, Noorwegen

Voorgeschiedenis

In het voorjaar van 2013 zijn er gedurende 3 maand proeven uitgevoerd met kweekvis in Tromsø, Noorwegen. Het oorspronkelijk doel was uitvissen welke pulsparameters doorslaggevend waren in het veroorzaken van (wervel)letsels en hoe de pulsparameters gewijzigd zouden moeten worden om deze letsels sterk of volledig terug te dringen. Dit in navolging van de proeven die [] in 2008 en 2010 uitvoerde en waarbij 50 tot 70% wervelletsels optraden indien de kabeljauwen (50cm) dicht bij de elektrode werden blootgesteld. In de eerste proeven werden volwassen kabeljauwen van 75 cm blootgesteld aan verschillende pulstypes in verschillende opstellingen, gaande van labopstellingen tussen plaatelektroden tot fieldopstellingen met de Delmeco en Marelec elektroden, waarbij ook de pulsen van HFK en Delmeco gesimuleerd werden zoals [] dat gedaan had. Ondanks het feit dat de gemeten pulsparameters zeer gelijkaardig waren als deze die door [] gebruikt werden, werd bij geen enkel van de eerste 50 dieren een letsel geïnduceerd, ook niet indien ze tegen de elektrode gelegd werden. Omdat deze resultaten volledig haaks staan op de 50-70% letsels die [] waarnam, werden de volgende proeven allen uitgevoerd in de set-up die bij [] het meest schadelijk gebleken was: Delmeco-elektroden op 30 cm van elkaar, 60 V klemspanning, frequentie 40-80 Hz. Eerst werden er een 30-tal dieren van 40 cm getest om een grootte-effect uit te sluiten, daarna werden ook nog eens een 40-tal sterk gespierde volwassen kabeljauwen blootgesteld omdat vele van de adulte dieren uit de eerste proef net uit reproductie kwamen en dus verzwakt en minder gespierd waren. In geen van deze proeven werden echter breuken of sterfte geïnduceerd.

Ergens zit er dus een cruciaal verschil tussen onze proeven en deze van []. We hebben in Tromsø alles getest wat dit mogelijk had kunnen verklaren (grootte, verschillen in water, elektrische parameters, opstelling, ...), maar we zijn er jammer genoeg niet in geslaagd de oorzaak te vinden. Dit is uiteraard zeer slecht nieuws voor het vervolg van al onze geplande proeven m.b.t. letsel door elektrisch vissen. Anderzijds is dit wel een indicatie dat we DE kritische parameter momenteel misschien wel over het hoofd zien. Als we deze parameter vinden en zouden kunnen elimineren of begrenzen kan dit een groot verschil betekenen voor de appreciatie van de pulskor. Tegelijkertijd kunnen we dan de voornaamste laatste lacunes in de vragen vanuit Europa en ICES helpen beantwoorden... Een directe vergelijking met de opstelling en apparatuur van [] dringt zich dus op. Idealiter doen we dit in het IMR waar [] zijn proeven plaatsvonden. Dit laat ons toe om zowel mogelijke verschillen tussen beide toestellen, als verschillen in opstelling en water, alsook verschillen tussen de gebruikte vissen uit te sluiten. Het grote nadeel is echter het prijskaartje ervan.

Voorstel

Het voorstel zou zijn om samen met [] naar Austevoll in Noorwegen te reizen. Daar zouden we beide pulsgeneratoren optuigen en een directe vergelijking van alle meetbare parameters kunnen uitvoeren. Op deze manier hopen we verschillen tussen beide toestellen en/of opstellingen uit te sluiten. Vervolgens zouden met beide opstellingen ook proeven gedaan worden met levende kabeljauwen, dit om de invloed van mogelijke verschillen tussen de gebruikte kabeljauwen of waterparameters te onderzoeken. In totaal zouden de proeven 3 dagen in beslag nemen. De eerste dag zou alles voorbereid en opgesteld worden en kunnen mogelijk ook al elektrische parameters vergeleken worden. Dag 2 zou hier op verder bouwen en zou vervolgens de proeven met levende vis uitvoeren. Op dag 3 zou de vis geautopseerd worden en de proeven worden afgesloten.

Kostenraming

Kostenraming IMARES

Optie Austevoll (Noorwegen)

Taak	Uren cat2	Uren cat3	Uren cat4	Totaal	Kosten (€) tarief: EL&I
<i>Voorbereiding proeven</i>	0	8	0	8	
<i>Projectbesprekingen</i>	0	4	0	4	
<i>Reizen naar en van locatie</i>	0	32	0	32	
<i>Uitvoering proeven</i>	0	24	0	36	
<i>Rapportage</i>	0	24	0	24	
<i>Projectadministratie IMARES</i>	0	4	0	4	
Totaal personeel					
Reiskosten					
Materiële kosten					
Diensten derden					
Totaal ex. BTW					
BTW*					
Totaal incl. BTW					

Opmerkingen

- Diensten derden bevat de kosten aangerekend door IMR voor het gebruik van de faciliteiten, het aanleveren van de vis, ... Dit bedrag is slechts een schatting. Er werd een offerte aangevraagd.
- *Een zeer waardevolle aanvulling zou zijn als kort ook kleinere kabeljauw (20-40cm) getest kan worden. Dit is de grootste die commercieel het meest gevangen wordt, maar over de effecten hierop is niets geweten. Het aanleveren van deze extra info zou zeker een surplus betekenen in de verdediging naar Europa toe aangezien dit een van de hiaten in de kennis is waarop nog een antwoord gevraagd wordt. Een laatste optie is om ook een beperkt aantal wildvang dieren bloot te stellen. Het uitvoeren van deze proeven zou 1 dag extra in beslag nemen. De geschatte meerkost hiervan bedraagt*

Kostenraming ILVO

Optie Austevoll (Noorwegen)

Taak	Wetenschappelijk attaché Junior		Wetenschappelijk attaché expert		Kosten (€)
	#uren	* kadert in PhD werk	#uren		Totaal
Voorbereiding proeven	4		4		
Projectbesprekingen	4		4		
Reizen naar en van locatie	32		32		
Uitvoering proeven	36		36		
Rapportage	/*		24		
Aanvraag Ethische Commissie	5		0		
Totaal personeel (1)					
Werkingskosten (2)					
Reiskosten (2)					
Totale kost experimenten (1) + (2)					
Totaal voor rekening ILVO (1)					
Totaal offerte (2)					

Van: [redacted]@ilvo.vlaanderen.be>
Verzonden: dinsdag 13 augustus 2013 18:29
Aan: [redacted]@visned.nl
Onderwerp: RE: Experimenten met kabeljauw, najaar 2013

Hallo [redacted]

Het is idd makkelijkst om die twee gescheiden te houden, vooral omdat jullie voor het Imares luik beneden de € moeten blijven. En dan ga ik spreekwoordelijk eens mooi in [redacted] z'n ogen kijken voor het ILVO-luik :-). [redacted] denk je dat dat kan voor de [redacted]?

Beste groeten,
[redacted]

-----Original Message-----

From: "[redacted]@minez.nl">
To: [redacted]@ilvo.vlaanderen.be>
Date: Tue, 13 Aug 2013 12:47:34 +0000
Subject: RE: Experimenten met kabeljauw, najaar 2013

Hallo [redacted]

Even voor mijn begrip: die [redacted] is dus ook nog niet gedekt en doe je daarvoor een beroep op [redacted]? Of zijn er nog andere opties om dat bedrag te dekken? Als dat eerste het geval is dan stel ik ook aan [redacted] voor dat hij het resterende ILVO-gedeelte pakt en wij het IMARES-gedeelte.
Groeten [redacted]

Van: [redacted]@ilvo.vlaanderen.be]
Verzonden: dinsdag 13 augustus 2013 12:35
Aan: [redacted]@visned.nl
CC: [redacted]
Onderwerp: Experimenten met kabeljauw, najaar 2013

Beste [redacted]

Als bijlage vinden jullie een kostenberekening met beknopte achtergrondinformatie ivm het kabeljauw experimenten dat we graag samen met Imares zouden uitvoeren. De kost voor beide instituten is als volgt:

- Imares: [redacted]
- ILVO: [redacted] waarbij ILVO zelf [redacted] draagt.

We hopen dat er voor beide partners een financiering kan gevonden worden. We willen jullie alvast hartelijk danken voor jullie bereidwillige medewerking. Ik denk, zoals we onlangs bespraken, dat dit experiment, ondanks het feit dat het vrij kleinschalig is, een onmisbare schakel is in de proeven ivm de effecten van de pulsvisserij. Ik wil alvast ook Imares danken voor hun medewerking.

Ik sta natuurlijk ter beschikking voor discussie en verdere verduidelijking.

Beste groeten,
[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van
Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig
identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient
te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs
kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen
en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====

Van: [redacted]@wur.nl>
Verzonden: dinsdag 20 augustus 2013 17:41
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Workshop on Research Agenda Pulse Fishery and Decisionmaking, 16 September 2013, 9:00-13:00
Bijlagen: Helpdesk 2013 xxx Onderzoeksagenda pulskor 20130820.docx

Hallo [redacted]

Zie hieronder de uitnodiging voor de interne workshop over pulskor die op 16 september gehouden zal worden. Jullie zijn van harte welkom om daarbij aanwezig te zijn. Wil je me laten weten of je daar gebruik van wilt maken?

Vriendelijke groet,

PS Overigens heb ik de projectleiding van dit project overgenomen van [redacted] omdat het binnen onze organisatie als onwettelijk wordt gezien dat een afdelingshoofd tegelijk projectleider is. Het heeft geen gevolgen voor de uitvoering van het project.

From: [redacted]
Sent: dinsdag 20 augustus 2013 17:36
To: [redacted]@wur.nl); [redacted]@wur.nl); [redacted]
Cc: [redacted]@wur.nl); [redacted]@wur.nl)
Subject: Workshop on Research Agenda Pulse Fishery and Decisionmaking, 16 September 2013, 9:00-13:00

Dear colleague,

The pulse fishery has been developing rapidly over the past few years. However a further expansion is limited by the European that currently require that a maximum of 5% of the beam trawl fleet can be equipped with pulse gear. The cap on expansion of the pulse fishery has been argued on the basis that there is still insufficient information, that potential serious side effects cannot be ruled out and that controllability of the gear could be a big issue. Overall, there also could be political arguments at stake instead of real deficiencies in the knowledge base.

The ministry of EZ and the steering group Pulse Fishery has asked IMARES to contribute to a knowledge and research agenda that would be helpful in the European decision-making process. The ministry of EZ facilitates this development through a Helpdesk Question (see attachment)

Therefore, [redacted] and I would like to invite you to a dedicated workshop in which we want to summarize the current state of knowledge on pulse fishery and to contribute to a strategic, long-term research agenda on pulse fishing in the context of European decision-making. For the workshop we have invited experts who have worked on different aspects of pulse-fishing but also researchers who did not explicitly deal with pulse fishing but who could the approach the issue with fresh eyes. In the project proposal we have budgetted for your participation in the workshop, so sufficient hours will be allocated to the participants.

The workshop will take place at:

Monday 16 September 2013, 9:00-13:00h
 IMARES, IJmuiden (Noordzee zaal)

Please note that an agenda invitation to the workshop has already been sent by [REDACTED]

The format of the workshop still needs to be worked out, but in any case we will have three short presentations on ecologische impacts [REDACTED] technical specification and controllability [REDACTED] and decision-making [REDACTED].

Invited experts:

[REDACTED]
Afdelingshoofd
visserij
Projectleider /
stakeholder analyse
Senior onderzoeker
Visserijtechniek
Visserijtechniek
Puls monitoring
Bedrijfssurvey,
kenniskringen
Garnalen en puls

Stakeholder analyse
Visserij modellering
Stock assessment
demersaal
Impact bodem

LEI, kenniskring
pulskor
LEI, governance

Min. EZ, dossier Pulse
fishery

After the workshop, a limited number of participants have already been asked to convert the discussion results into an outline for a research agenda that will be presented to the Steering Group Pulse in week 39.

We look forward to this event and we are confident that together we can really progress this issue.

Kind regards,

[REDACTED]
[REDACTED]
Senior researcher and policy advisor

IMARES (Wageningen UR)
Haringkade 1, IJmuiden, The Netherlands
P.O. Box 68, 1970 AB, IJmuiden, The Netherlands
T +31 [REDACTED]
M.+31 [REDACTED]
E [REDACTED]@wur.nl
I www.imares.wur.nl, [REDACTED]
Twitter: [REDACTED]
Skype: [REDACTED]
LinkedIn: nl.linkedin.com/in/[REDACTED]

Onderzoeksagenda pulskor

Startdatum: 15-8-2013

Einddatum: 30-9-2013

1.1 Projectleiders

Projectleider

Naam: [redacted]

e-mail: [redacted]@wur.nl

telefoon: 03 [redacted]

Instituut: IMARES

Vervangend projectleider

Naam: [redacted]

e-mail: [redacted]@wur.nl

telefoon: 03 [redacted]

Instituut: IMARES

1.2 Opdrachtgever en alle teamleden

Naam	Ministerie	Rol	Startdatum	Einddatum
[redacted]	EZ	Opdrachtgever DAD Cluster duurzame visserijketens	15-8-2013	30-9-2013
	EZ	DAD Cluster duurzame visserijketens	15-8-2013	30-9-2013
	EZ	cluster KMA	15-8-2013	30-9-2013

1.3 Budget

Financieringsstroom	Jaar	Beoogd budget
Kennis voor Beleid	2013	[redacted]

1.4 team

Naam	Instituut	Rol	Startdatum	Einddatum
[redacted]	IMARES	Projectleider	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Vervangend PL, stakeholder analyse	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Senior onderzoeker	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Visserijtechniek	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Visserijtechniek	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Puls monitoring	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Bedrijfssurvey, kenniskringen	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Garnalen en puls	15-8-2013	30-9-2013

	IMARES	Stakeholder analyse	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Visserij modellering	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Stock assessment demersaal	15-8-2013	30-9-2013
	IMARES	Impact bodem	15-8-2013	30-9-2013
	LEI	Kenniskring puls	15-8-2013	30-9-2013
	LEI	Governance	15-8-2013	30-9-2013

1.5 Probleemstelling

Er is al veel onderzoek gedaan naar de effecten van het pulsvistuig op doelsoorten, bijvangst van vis en bijvangst van benthos. Ook heeft Nederland al veel energie gestoken in het verwerven en uitbreiden van het aantal mogelijke licenties voor pulsvisserij. Maar het draagvlak voor pulsvisserij bij andere Europese lidstaten is nog steeds niet erg groot.

Het ministerie van EZ heeft aangegeven meer draagvlak te willen verwerven bij andere lidstaten voor de pulsvisserij. Deze techniek is voor de toekomst van de Nederlandse zeevisserij van groot belang. Met het oog op het uitbreiden van de ontheffing van het pulstuig op korte termijn, en de volledige toelating op langere termijn is het belangrijk om een duidelijk overzicht te hebben waar we staan, wat er nog uitgezocht moet worden en waar de belangrijkste weerstand en kennisbehoefte van de andere lidstaten zit.

1.6 Doelgroep en kennisbehoefte

Doelgroep: Ministerie EZ, DAD, cluster Duurzame Visserijketens

Kennisbehoefte:

Gevraagd wordt een overzicht samen te stellen van al het onderzoek naar de pulskor en de belangrijkste conclusies samen te vatten en een aanzet te geven tot een onderzoeksagenda op hoofdlijnen die kan worden gepresenteerd op de volgende vergadering van de stuurgroep pulsvisserij (medio september 2013). Hiervoor moet een overzicht gemaakt worden van de opgedane kennis (nationaal en internationaal) op dit onderwerp, waarbij duidelijk wordt gemaakt wat al bekend is en waar de kennislacunes zitten. In de onderzoeksagenda zou aandacht besteed moeten worden aan:

- ecologische impact (vangstsamenstelling, discardsniveaus, effecten op elasmobranchen, effecten op benthos, etc.), waar mogelijk in vergelijking met traditionele boomkor.
- outputbeheersing (technische specificaties, certificering, controle).
- Stakeholderanalyse en besluitvorming (waar zit de weerstand en waardoor wordt dat verklaard)

Voorafgaand aan het opstellen van de onderzoeksagenda zal een ultra-korte stakeholder verkenning moeten worden uitgevoerd zodat de onderzoekslacunes kunnen worden afgewogen tegen de behoeftes van de stakeholders. Daardoor kan een prioritering worden aangebracht in de onderzoeksagenda.

1.7 Doelstelling project

1. Overzicht samenstellen van resultaten pulskor onderzoek
2. Uitvoeren ultra-korte stakeholder verkenning
3. Opstellen aanzet voor onderzoeksagenda.

1.8 Relevantie project voor EZ

Het ministerie heeft al veel energie gestoken in het verwerven en uitbreiden van het aantal mogelijke licenties voor pulsvisserij. Maar het draagvlak voor pulsvisserij bij andere Europese lidstaten is nog steeds niet erg groot. Het ministerie wil meer draagvlak andere lidstaten voor de pulsvisserij en kent daarbij een belangrijke rol toe aan het onderzoek.

1.9 Aanpak en tijdsplan

Aanpak

1. Voorbereiding

Samenvatten van beschikbare pulskor onderzoeken op de terreinen Ecologische impact (8 uur), output beheersing (8 uur en 4 uur) en governance/besluitvorming (8 uur).

2. Ultra-korte stakeholder verkenning

Korte telefonische interviews/gesprekken met een aantal betrokken stakeholders (maatschappelijke organisaties, wetenschap, politiek, visserij) op basis van een beperkt aantal vragen over de pulskor (ecologische effecten, output beheersing, governance/besluitvorming, wat is er nodig?). Inzet: 12 uur, 12 uur.

3. Interne workshop

Interne IMARES en LEI workshop van een dagdeel (4 uur) met presentaties over belangrijkste onderzoeksresultaten rond de pulskor tot nu toe, resultaten van de stakeholder verkenning en identificatie van kennislacunes. Benodigde tijd: 48 uur IMARES en 8 uur LEI. Deelnemende onderzoekers en expertise:

Projectleider
Vervangend PL, stakeholder analyse
Senior onderzoeker
Visserijtechniek
Visserijtechniek
Puls monitoring

Bedrijfssurvey, kenniskringen
Garnalen en puls
Stakeholder analyse
Visserij modellering
Stock assessment demersaal
Impact bodem
LEI, kenniskring pulskor
LEI, governance

4. Onderzoeksagenda

Op basis van de interne workshop zal een aanzet worden geschreven voor een onderzoeksagenda door drie personen uit de volgende groep:

 Dit zal plaatsvinden in de middag na de interne workshop. Benodigde tijd: 12 uur.

5. Disseminatie

Het voorstel voor de onderzoeksagenda zal worden gepresenteerd en besproken worden in de stuurgroep puls.

Tevens zullen de resultaten op een door het ministerie van EZ te organiseren pulsdag worden gepresenteerd aan betrokkenen (vissers, EU-betrokkenen, Belgische en andere internationale onderzoekers). Benodigde tijd: 8 uur.

1.10 Resultaten

1. Samenvatting onderzoeksresultaten pulskor.
2. Kort verslag van ultra-korte stakeholder verkenning
3. Aanzet tot onderzoeksagenda

1.11 Toelichting budget

Partner	Taak	Salaris	Reiskosten	Overige kosten	Grand Total
IMARES	1. Voorbereiding		0	0	
	2. Workshop		0	0	
	3. Ultra-korte stakeholder verkenning		0		
	4. Opstellen onderzoeksagenda		0	0	
	5. Disseminatie		50	0	
IMARES Total			50	0	
LEI	2. Workshop		100	0	
LEI Total			100	0	
Grand Total			150	0	
BTW 21%					
Inclusief BTW					

Personele kosten:

Partner	Taak	10-11 Uren	10-11 Kosten	12 Uren	12 Kosten	13-14 Uren	13-14 Kosten	Total Uren	Total Kosten
IMARES	1. Voorbereiding	4		8		16		28	
	2. Workshop	24		12		12		48	
	3. Ultra-korte stakeholder verkenning	12				12		24	
	4. Opstellen onderzoeksagenda	4		4		4		12	
	5. Disseminatie					8		8	
IMARES Total		44		24		52		120	
LEI	2. Workshop	4		4				8	
LEI Total		4		4				8	
Totaal (ex. BTW)		48		28		52		128	

1.12 Toelichting producten

Er zal een korte notitie worden opgeleverd met daarin een samenvatting van de resultaten van de workshop en stakeholder verkenning en een voorstel voor de onderzoeksagenda. Deze zal gepresenteerd en besproken worden in de stuurgroep puls.

Tevens zullen de resultaten op een door het ministerie van EZ te organiseren pulsdag worden gepresenteerd aan betrokkenen (vissers, EU-betrokkenen, Belgische en andere internationale onderzoekers).

1.13 Betrokkenheid/belang derden

Verschillende partijen worden geïnterviewd voor de ultra-korte stakeholderverkenning.

1.14 Communicatie en doorwerking van de resultaten aan de doelgroep

De resultaten worden besproken in de stuurgroep pulsvergadering van 24 september en op een nog te organiseren pulsdag.

Van: [redacted]@wur.nl>
Verzonden: vrijdag 6 september 2013 16:36
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Pulsproeven
Bijlagen: Werkplan [redacted] extra experimenten pulseffecten kabeljauw.docx

Hoi [redacted]

Ik heb de helpdeskvraag afgelopen maandag verstuurd naar de helpdesk, zie bijlage,

Groeten,
[redacted]

From: [redacted]@minez.nl]
Sent: vrijdag, september 06, 2013 15:07
To: [redacted]
Subject: FW: Pulsproeven

Hallo [redacted]
 Kan jij mij vertellen of jullie al een werkplan hebben ingediend voor die puls HD-vraag?
 Groeten [redacted]

Van: [redacted]@ilvo.vlaanderen.be]
Verzonden: vrijdag 6 september 2013 14:56
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Pulsproeven

Hallo [redacted]

Wij zijn volop bezig met de voorbereiding van de proef in Noorwegen, in samenspraak met [redacted]. We gaan dus stilaan kosten beginnen maken en Imares ook. Heb jij ondertussen al wat zicht op een mogelijke financiering ? Mogen we er mee doorgaan ?

Beste groeten,

[redacted]
 Wetenschappelijk directeur
 Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
 Eenheid Dier - Visserij en Aquatische productie
 Ankerstraat 1
 8400 Oostende
 Tel +32 [redacted]
 Fax +32 [redacted]
 GSM +32 [redacted]
www.ilvo.vlaanderen.be

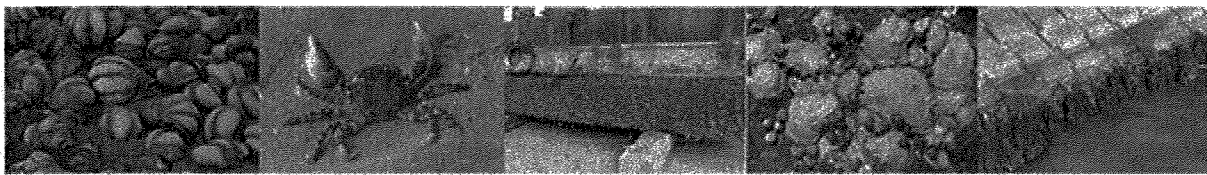

Toekomstgericht onderzoek voor landbouw en visserij in Vlaanderen

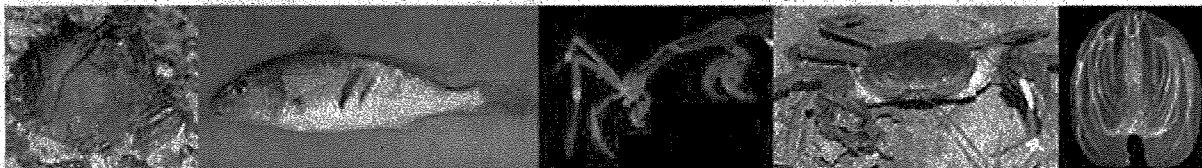
Visit our website for our coming conference!

<http://www.ilvo.vlaanderen.be/NISconference2013>

NIS@ilvo.vlaanderen.be

**Non-indigenous species in the North-East Atlantic
Ostend, 20-22 November 2013**

Pictures: Francis Kerckhof (*H. sanguineus*, *C. gigas*, fouled ship's hull, *S. muticum*, *M. coccopoma*), Karl Van Ginderdeuren (*C. mutica*, *M. leidyi*), Jan Haelters (*C. fornicata*, *M. undulatus*), Christian Fischer (*E. sinensis*)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van
Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig
identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient
te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs
kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen
en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====

BO-20-010-043 **Extra kabeljauw experimenten met puls**
Projectleider: IMARES
Financiële looptijd: 15-september-2013 / 30-november-2013
Beschikbare budget 2013:

Contactpersoon EZ	Organisatie	Telefoon	Email
	Directie DAD	070-	@minez.nl

1 Aanleiding en projectdoelstellingen

1.1 Kennisbehoefte van de doelgroepen

De Nederlandse overheid ziet de pulsvisserij als een veelbelovende visserijtechniek die een belangrijke stap kan betekenen bij de verduurzaming van de Nederlandse visserij. Onderzoek heeft aangetoond dat de pulsvisserij minder discards heeft¹. Ook gebruikt de pulsvisserij minder brandstof².

Vissen met elektriciteit is momenteel alleen toegestaan onder bepaalde voorwaarden en de Nederlandse overheid maakt zich hard voor algehele toelating van deze techniek. In Europa staat Nederland echter behoorlijk alleen in dit streven. Andere lidstaten vragen om meer onderzoek over de precieze effecten van de techniek op het mariene leven. Zowel IMARES (Nederland) en ILVO (België) hebben de afgelopen jaren onderzoek gedaan naar de effecten van de puls op mariene organismen zoals haaien, roggen, wijting, kabeljauw en bodemdieren.

1.2 Probleemstelling

IMARES en ILVO hebben beide proeven uitgevoerd naar het effect van elektrische stimulatie vanaf het pulstuig op mariene organismen. Bij vergelijkbare proeven op de effecten van het pulstuig op kabeljauw zijn echter onverklaarbaar grote verschillen in resultaten tussen de proeven geconstateerd. De proeven uitgevoerd door ILVO gaven als resultaat geen schade kabeljauw, terwijl de proeven van IMARES resulteerde in schade aan de helft van de kabeljauw.

Dit is niet alleen wetenschappelijk maar ook politiek een ongewenste situatie, aangezien andere lidstaten nog veel vragen hebben over de (lange termijn) effecten van het pulstuig op mariene organismen.

1.3 Doelstelling(en) van het project

Het doel van dit project is om de methodes van ILVO en IMARES in een proefopstelling te vergelijken, zodat duidelijk wordt of de oorzaak van de verschillen in de techniek of het proefdier ligt.

Het heeft de voorkeur dat de proeven in Noorwegen bij het IMR (Institute of Marine Research) worden herhaald, omdat IMARES met de daar gekweekte proefdieren de gerapporteerde impact vaststelde³.

1.4 Doelgroepen

De Nederlandse overheid die graag meer duidelijkheid wil over de verschillende resultaten.

Daarnaast zijn de resultaten van belang voor de discussie rondom de algehele toelating van de puls in Europa en is daarom van groot belang voor de Nederlandse visserij.

1.5 Verwachte resultaten / doorwerking

Een rapportage van de herhaling van de proeven met de resultaten van deze proeven. Ook zal een antwoord gegeven worden op de vraag waar de verschillen in de uitkomsten uit de eerdere proeven vandaan is gekomen.

¹ Van Marlen, B., Wiegerinck, J.A.M., van Os-Koomen, E., van Barneveld, E., Bol, R.A., Groeneveld, K., Nijman, R.R., Buyvoets, E., Vandenbergh, C., Vanhalst, K. (2011). Catch comparison of pulse trawls vessels and a tickler chain beam trawler.

² Van Marlen, B., Salz, P., Thøgersen, T., Frost, H., Vincent, B., Planchot, M., Brigaudeau, C., Priour, D., Daurès, F., Le Floch, P., Rihan, D., Costello, L., Sala, A., Messina, G., Lucchetti, A., Notti, E., De Carlo, F., Palumbo, V., Malvarosa, L., Accadia, P., Powell, J., van Vugt, J., de Vries, L., van Craeynest, K., Arkley, K., Metz, S., (2008) Energy Saving in Fisheries (ESIF). Final Report on EU-project ESIF (FISH/2006/17 LOT3). IMARES Report C002/08, pp. 427.

³ De Haan, D., Fosseidengen, J. E., Fjellidal, P. G., Burggraaf, D. 2011. The effect of electric pulse stimulation to juvenile cod and cod of commercial landing size.

2 Beoogde werkplan

2.1 Aanpak en tijdsplan

ILVO en IMARES zullen gezamenlijk een experiment uitvoeren, dat afhankelijk van de Noorse administratie (vergunning dierproef) in oktober zal plaatsvinden. Na afloop van deze proef zal zullen de betrokken onderzoekers gezamenlijk een rapport uitbrengen.

2.2 Producten (incl. verwachte oplevering)

De verwachting is dat eind november 2013 het rapport van de experimenten opgeleverd kan worden. E.e.a. hangt echter ook af van de beschikbaarheid van de faciliteiten in Noorwegen.

2.3 Kennisverspreiding naar de doelgroepen

Het verslag van de experimenten wordt verstuurd naar het ministerie van EZ.

Daarnaast kunnen de resultaten in de kenniskring puls- en sumwing besproken worden.

3 Projectorganisatie

3.1 Projectteam (Wageningen UR)

Naam	Organisatie	Rol	Email	Telefoon
	IMARES	Projectleider en onderzoeker	@wur.nl	03

3.2 Betrokken instellingen (buiten Wageningen UR)

Naam	Organisatie	Rol	Email	Telefoon
	ILVO	Onderzoeker	-	-
	ILVO	Onderzoeker	-	-
Onderzoeker IMR	IMR	Onderzoeker	-	-

4 Begroting

4.1 Beoogde budgetten

Financieringsstroom	Jaar	Budget
Kennis voor Beleid	2013	€18.789

4.2 Indicatieve begroting 2012

Taken	Personele kosten				Totaal
	ONDZ uren	ONDZ tarief	SOND uren	SOND tarief	
Vorbereiding proeven	8				
Projectbesprekingen	4				
Reizen naar en van locatie	16				
Uitvoering proeven	40				
Verslag	24		4		
Reiskosten					
Kosten derden: IMR, Noorwegen*					
Totaal excl. BTW					
BTW (21%)					
Totaal					

*Kosten voor de faciliteiten in Noorwegen

5 Summary

IMARES and ILVO have both performed tests on the effect of electrical stimulation from the pulse gear on marine organisms. In similar experiments on the effects of pulse on cod, however inexplicable differences in results between the tests were identified. The tests conducted by ILVO resulted in no damage to cod, while tests from IMARES resulted in damage to half of the amount of tested cod. This is not only scientifically but also politically an undesirable situation, since other EU member states still have many questions about the (long-term) effects of the pulse gear on marine organisms. The goal of this project is to repeat part of both tests together and to identify if the origin of the different outcome is related to the pulse equipment or the condition of the target fish.

Van: [redacted]@ilvo.vlaanderen.be>
Verzonden: vrijdag 20 september 2013 16:18
Aan: [redacted]@visned.nl'
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Experimenten met kabeljauw, najaar 2013

Hallo [redacted]

Dit is super goed nieuws ! We hadden deze namiddag nog een planningsvergadering samen met [redacted] van Imares. Nu weten we dat we concreet kunnen plannen, dit is mooi.

[redacted] wil jij bij de planning [redacted] in kopie zetten zodat hij op de hoogte blijft van de vorderingen ? Thx

Prettig weekend en bedankt voor alle moeite,

From: [redacted]@minez.nl]
Sent: vrijdag 20 september 2013 16:07
To: [redacted]@visned.nl
Cc: [redacted]
Subject: RE: Experimenten met kabeljauw, najaar 2013

Hallo [redacted],

Ik krijg net het bericht dat de financiering van het IMARES-gedeelte definitief rond is. Mooi nieuws zo net voor het weekend. Houden jullie me op de hoogte over wanneer jullie het vergelijkend onderzoek gaan starten?

Groeten [redacted]

[redacted] MA
 Beleidsmedewerker

.....
 Ministerie van Economische Zaken
 Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn | Cluster Duurzame Visserijketens
 Bezuidenhoutseweg 73 | Den Haag | Gang B-Noord
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

T: + 31 (0)6 [redacted]
 [redacted]@minez.nl

Van: [redacted]@ilvo.vlaanderen.be]
Verzonden: dinsdag 13 augustus 2013 12:35
Aan: [redacted]@visned.nl
CC: [redacted]
Onderwerp: Experimenten met kabeljauw, najaar 2013

Beste [REDACTED]

Als bijlage vinden jullie een kostenberekening met beknopte achtergrondinformatie ivm het kabeljauw experimenten dat we graag samen met Imares zouden uitvoeren. De kost voor beide instituten is als volgt:

- Imares: [REDACTED]
- ILVO: [REDACTED] waarbij ILVO zelf [REDACTED] draagt.

We hopen dat er voor beide partners een financiering kan gevonden worden. We willen jullie alvast hartelijk danken voor jullie bereidwillige medewerking. Ik denk, zoals we onlangs bespraken, dat dit experiment, ondanks het feit dat het vrij kleinschalig is, een onmisbare schakel is in de proeven ivm de effecten van de pulsvisserij. Ik wil alvast ook Imares danken voor hun medewerking.

Ik sta natuurlijk ter beschikking voor discussie en verdere verduidelijking.

Beste groeten,

[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs of rijksпас) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====